

Mededeling

FSMA_2013_15 dd. 17/07/2013

Mededeling van de NBB en de FSMA aan de instellingen waarover zij toezicht uitoefenen inzake de verplichtingen ingevolge de inwerkingtreding van de Gedelegeerde Verordeningen van 19 december 2012 bij Verordening 648/2012 van 4 juli 2012 inzake OTC-derivatentransacties, centrale tegenpartijen en transactieregisters ("EMIR"-verordening)

Toepassingsveld:

De EMIR-verplichtingen van Titel II gelden bij het verrichten van derivaten transacties.

Titel II van de EMIR verordening is van toepassing op twee onderscheiden categorieën van tegenpartijen: de zogenoemde "financiële tegenpartijen" en de "niet financiële tegenpartijen".

Financiële tegenpartijen omvatten de kredietinstellingen, beleggingsondernemingen, verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, ICBE en ICBE beheermaatschappijen, instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen en alternatieve beleggingsfondsen.

Een niet-financiële tegenpartij is een in de EU gevestigde onderneming met uitzondering van CTPs en financiële tegenpartijen. Betalingsinstellingen, instellingen voor elektronisch geld, vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen dienen in deze context te worden beschouwd als niet-financiële tegenpartij.

Samenvatting/Doelstelling:

Deze mededeling strekt ertoe de instellingen op de hoogte te brengen van de verplichtingen ten gevolge van het van kracht worden op 15 maart 2013 van de Gedelegeerde Verordeningen van 19 december 2012 die de technische reguleringsnormen instellen van de Europese Verordening 648/2012 van 4 juli 2012 inzake OTC derivatentransacties, centrale tegenpartijen en transactieregisters (de zogenoemde "EMIR" verordening).

Structuur:

TOEPASSINGSVELD

EMIR-VERPLICHTINGEN

1. CLEARINGVERPLICHTING

- 1.1 Clearingverplichting
- 1.2 Onderworpen tegenpartijen
 - 1.2.1. Financiële tegenpartijen en niet-financiële tegenpartijen boven de clearingdrempel
 - 1.2.2. Vrijstelling rationae personae
- 1.3 Onderworpen derivatencontracten
- 1.4 Aanvangsdatum van de clearingverplichting

2. RISICO-INPERKINGSTECHNIEKEN VOOR NIET DOOR EEN CTP GECLEARDE OTC-DERIVATENCONTRACTEN

- 2.1 Tijdige bevestiging van de transactie
- 2.2 Dagelijkse waardering van de uitstaande contracten
- 2.3 Reconciliëren van portefeuilles, comprimeren van portefeuilles en geschillenbehandeling
- 2.4 Uitwisseling van zekerheden ("collateral") en aanhouden van kapitaal

3. RAPPORTAGEVERPLICHTING

- 3.1 Rapportageverplichting
- 3.2 Aanvangsdatum van de rapportageverplichting

OVERZICHT VAN DE ONDERSCHIEDEN EMIR-VERPLICHTINGEN EN HUN AANVANGSDATUM

4. NIET-FINANCIËLE TEGENPARTIJEN BOVEN DE CLEARINGDREMPEL

NATIONAAL BEVOEDGDE TOEZICHTHOUDER(S)

WETTEKSTEN EN DOCUMENTEN

VERDERE INFORMATIE

Geachte mevrouw, Geachte heer

Deze mededeling strekt ertoe de instellingen op de hoogte te brengen van de verplichtingen ten gevolge van het van kracht worden op 15 maart 2013 van de Gedelegeerde Verordeningen van 19 december 2012 die de technische reguleringsnormen instellen van de Europese Verordening 648/2012 van 4 juli 2012 inzake OTC-derivatentransacties, centrale tegenpartijen en transactieregisters (de zogenoemde "EMIR"-verordening).

De EMIR Verordening heeft tot doel het regelgevingskader van de Europese Unie voor derivatentransacties te versterken door de stabiliteit, de transparantie en de efficiëntie op de derivatenmarkten te verbeteren. Ze beoogt de krediet-, liquiditeits- en operationele risico's van de tegenpartijen bij de clearing van OTC derivatentransacties te reduceren.

EMIR en zijn Gedelegeerde Verordeningen en Uitvoeringsverordeningen regelen eerst het verplicht gebruik van centrale tegenpartijen (CTP) voor gestandaardiseerde over-the-counter (OTC) derivatentransacties en stellen risicobeheervereisten in, inclusief de uitwisseling van zekerheden (collateral), voor niet-gestandaardiseerde OTC derivatentransacties.

Daarnaast voorziet EMIR in de verplichte rapportage van derivatentransacties aan transactieregisters om een volledig beeld te geven van de werking van de derivatenmarkten en om aan de toezichthouders inzage te geven in de derivatengegevens van de instellingen waarop zij toezien.

Tenslotte, legt EMIR de voorwaarden en procedures vast voor de verlening van een vergunning aan de centrale tegenpartijen en aan de transactieregisters.

De EMIR Verordening en zijn Gedelegeerde Verordeningen en Uitvoeringsverordeningen zijn verbindend in al hun onderdelen en hebben directe werking in België (en in alle andere lidstaten van de Europese Unie) vanaf de datum die daarin vermeld wordt.

Hierna vindt U ter informatie een overzicht van de "EMIR"-verplichtingen die op de marktpartijen van toepassing zijn - de clearingverplichting, de risico-inperkingstechnieken voor niet door een CTP geclearde OTC-derivatencontracten en de rapportageverplichting inzake derivatentransacties - , en van het tijdstip waarop de onderscheiden verplichtingen aanvangen.

Met de meeste hoogachting,

Jean-Paul Servais
Voorzitter van de Autoriteit voor Financiële
Diensten en Markten

Luc Coene
Gouverneur van de
Nationale Bank van België

VERPLICHTINGEN VOOR DE MARKTPARTIJEN INZAKE OTC-DERIVATENTRANSACTIES OP GROND VAN VERORDENING 648/2012 ("EMIR")

TOEPASSINGSVELD

In de Europese Unie zijn de verplichtingen voor de marktpartijen inzake OTC derivatentransacties vastgelegd in de Verordening 648/2012 van 4 juli 2012 inzake OTC derivatentransacties, centrale tegenpartijen en transactieregisters ("EMIR" verordening), en in de Gedelegeerde Verordeningen en Uitvoeringsverordeningen van de Commissie van 19 december 2012 bij de Verordening 648/2012.

Titel II van de EMIR-verordening regelt het verplicht gebruik van centrale tegenpartijen (CTP) voor gestandaardiseerde over-the-counter (OTC) derivatentransacties, en stelt risicobeheervereisten in, inclusief de uitwisseling van zekerheden ("collateral"), voor niet-gestandaardiseerde OTC-derivatentransacties. Daarnaast voorziet EMIR in de verplichte rapportering van derivatentransacties aan transactieregisters of trade repositories (TR).

Titel II van de EMIR verordening is van toepassing op twee onderscheiden categorieën van tegenpartijen: de zogenaemde "financiële tegenpartijen" en de "niet financiële tegenpartijen".

Financiële tegenpartijen omvatten de kredietinstellingen, beleggingsondernemingen, verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, ICBE en ICBE beheermaatschappijen, instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen en alternatieve beleggingsfondsen¹.

Een niet-financiële tegenpartij is een in de EU gevestigde onderneming met uitzondering van CTPs en financiële tegenpartijen². Betalingsinstellingen, instellingen voor elektronisch geld, vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen dienen in deze context te worden beschouwd als niet-financiële tegenpartij.

De EMIR-verplichtingen van Titel II gelden bij het verrichten van OTC derivaten transacties. De EMIR Verordening definieert "OTC-derivaat" of "OTC-derivatencontract" als volgt: "een derivatencontract waarvan de uitvoering niet plaatsvindt op een gereguleerde markt in de zin van artikel 4, lid 1, punt 14, van Richtlijn 2004/39/EG, of op een markt van een derde land die overeenkomstig artikel 19, lid 6, van Richtlijn 2004/39/EG geacht wordt gelijkwaardig te zijn aan een gereguleerde markt"³.

¹ Art. 2, 8 van EMIR definieert een financiële tegenpartij als een beleggingsonderneming waaraan een vergunning is verleend overeenkomstig Richtlijn 2004/39/EG, een kredietinstelling waaraan een vergunning is verleend overeenkomstig Richtlijn 2006/48/EG, een verzekeringsonderneming waaraan een vergunning is verleend overeenkomstig Richtlijn 73/239/EEG, een verzekeringsonderneming waaraan een vergunning is verleend overeenkomstig Richtlijn 2002/83/EG, een herverzekeringsonderneming waaraan een vergunning is verleend overeenkomstig Richtlijn 2005/68/EG, een icbe en, indien van toepassing haar beheermaatschappij, waaraan vergunning is verleend overeenkomstig Richtlijn 2009/65/EG, een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening in de zin van artikel 6, onder a), van Richtlijn 2003/41/EG en een alternatief beleggingsfonds beheerd door beheerders van alternatieve beleggingsfondsen (Alternative Investment Fund Managers - AIFM) die beschikken over een vergunning of een registerinschrijving overeenkomstig Richtlijn 2011/61/EU.

² Art. 2, 9 EMIR.

³ Art. 2, 7 EMIR.

De EMIR-verplichtingen van Titel II (clearing, rapportage en inperking van het risico van OTC-derivaten) gelden in de mate hierna omschreven.

EMIR en zijn Gedelegeerde Verordeningen en Uitvoeringsverordeningen hebben directe werking in België en in alle andere Lidstaten van de EU. Het van toepassing worden van de onderscheiden verplichtingen gebeurt gespreid in de tijd⁴.

EMIR-VERPLICHTINGEN

1. CLEARINGVERPLICHTING

1.1 Clearingverplichting

Alle OTC-derivatencontacten waarop de clearingverplichting van toepassing is verklaard en die zijn gesloten tussen onderworpen tegenpartijen dienen te worden gecleard via een CTP⁵.

De transacties worden gecleard in een vergunde of - indien de CTP buiten de Europese Unie is gevestigd - erkende CTP⁶. EMIR legt de CTP daarbij naast kapitaalsvereisten⁷ gedragsregels en prudentiële regels op, zoals de scheiding en overdraagbaarheid van posities en zekerheden ("collateral"), het opvragen van margins, en het verplicht gebruik van een wanbetalingsfonds⁸.

Aan de verplichting via een CTP te clearen kan worden voldaan hetzij als clearinglid van de CTP hetzij als cliënt van een clearinglid, of zelfs als cliënt van een cliënt die kredietinstelling of beleggingsonderneming is⁹. De laatste modaliteiten, de zogenoemde indirecte clearingregeling, vereisen een contractueel kader en equivalent beschermingsniveau voor de indirecte cliënten, via een adequate scheiding en overdraagbaarheid van posities en zekerheden ("collateral")¹⁰.

Transacties die niet via een CTP gecleard worden zijn onderworpen aan een aantal risico-inperkingstechnieken (zie hierna, onder punt 2).

⁴ Zie de tabel "Overzicht van de onderscheiden EMIR-verplichtingen en hun aanvangsdatum" in deze mededeling op p.9] in deze mededeling. ESMA houdt op haar website <http://www.esma.europa.eu/page/post-trading> een regelmatig geüpdatete kalender met de aanvangsdata van de onderscheiden EMIR-verplichtingen bij.

⁵ Zie art. 4,1 EMIR.

⁶ Art. 4, 3 EMIR.

⁷ Art. 16 EMIR en Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 152/2013 van de Commissie van 19 december 2012 tot aanvulling van de Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen betreffende kapitaalvereisten voor centrale tegenpartijen.

⁸ Zie terzake Titel III EMIR en Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 153/2013 van de Commissie van 19 december 2012 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot technische reguleringsnormen inzake vereisten voor centrale tegenpartijen.

⁹ Art. 4,3 EMIR.

¹⁰ Zie hierover, art 4,3 EMIR en Hoofdstuk II van Gedelegeerde verordening nr. 149/2013 van 19 december 2012.

1.2 Onderworpen tegenpartijen¹¹

1.2.1. Financiële tegenpartijen en niet-financiële tegenpartijen boven de clearingdrempel

Ratione personae geldt de clearingverplichting in de eerste plaats voor financiële tegenpartijen.

Daarnaast geldt de verplichting ook voor bepaalde niet-financiële tegenpartijen met posities in OTC-derivatencontracten boven de clearingdrempel (zie hierna, onder punt 4 van deze mededeling)¹².

1.2.2. Vrijstellingen ratione personae

Naast de niet-financiële tegenpartijen onder de clearingdrempel genieten bepaalde andere tegenpartijen een vrijstelling. Zo genieten pensioenregelingen¹³ een tijdelijke, en onder bepaalde voorwaarden verlengbare, vrijstelling van de clearingverplichting van aanvankelijk drie jaar¹⁴ - maar niet van de verplichting risico-inperkingstechnieken toe te passen, met inbegrip van zekerheden ("collateral") uit te wisselen voor niet door een CTP geclearde contracten (zie hierna, onder punt 2).

Intragroeptransacties zijn onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld van de clearingverplichting. Het beoogde gebruik van de vrijstelling vereist een voorafgaande in kennisstelling van de bevoegde toezichthouder(s). De bevoegde autoriteiten kunnen gedurende 30 kalenderdagen na ontvangst van de in kennisstelling bezwaar maken¹⁵.

De intragroep vrijstelling is een vrijstelling van de clearingverplichting en kan niet van toepassing zijn vooraleer de clearingverplichting van toepassing is. De formele kennisgeving conform art 4, 2 EMIR voor vrijstelling wordt niet verwacht vooraleer de bevoegde autoriteit van een CTP ESMA in kennis stelt van de vergunning van de betreffende CTP om een bepaalde derivatenklasse te clearen, voorzien in art 5 EMIR.

1.3 Onderworpen derivatencontracten

EMIR voorziet een specifieke procedure¹⁶ om te bepalen welke OTC derivatencontracten (welke klassen van OTC derivaten) onder de clearingverplichting zullen vallen¹⁷. Daarbij neemt de Europese Commissie bij middel van een technische reguleringsnorm de beslissing op voorstel van ESMA. Voorafgaand dient ESMA de markt en het European Systemic Risk Board te consulteren.

¹¹ Art. 4 EMIR.

¹² Zie terzake art. 10 EMIR en Hoofdstuk VII van Gedelegeerde verordening nr. 149/2013 van 19 december 2012.

¹³ Art. 2, 10 EMIR.

¹⁴ Artikel 89 EMIR.

¹⁵ Zie art. 3 en art. 4,2 EMIR.

¹⁶ Art. 5 EMIR.

¹⁷ Art. 4 en volgende EMIR.

Ratione materiae kan elk OTC derivatencontract¹⁸ dat als dusdanig door de Commissie wordt aangemerkt onder de clearingverplichting vallen. EMIR bevat de kadercriteria voor de eligibiliteit van een OTC derivatencontract voor de clearingverplichting, namelijk zijn gestandaardiseerdheid en liquiditeit, en de beschikbaarheid van prijsinformatie. Zowel kredietderivaten, fixed income derivaten, equity derivaten, FX derivaten als goederenderivaten kunnen onder de clearingverplichting vallen.

De clearingverplichting zal in principe enkel gelden voor contracten die worden gesloten of verlengd op of na het ogenblik dat de clearingverplichting in werking treedt, dus na de beslissing van de Commissie dat het contract is onderworpen aan de clearingverplichting¹⁹. Tenslotte zij opgemerkt dat de Commissie de clearingverplichting voor een gegeven derivatenklasse ook gefaseerd kan invoeren²⁰.

ESMA houdt een openbaar register bij dat de onder de clearingverplichting vallende klassen van OTC-derivaten inventariseert²¹.

1.4 Aanvangsdatum van de clearingverplichting

De Commissie bepaalt de datum waarop - voor een gegeven OTC-derivatenklasse - de clearingverplichting in werking treedt²². Gezien de te doorlopen beslissingsprocedure zal de clearingverplichting vermoedelijk eerst na 2014Q1 daadwerkelijk van toepassing worden²³.

2. RISICO-INPERKINGSTECHNIEKEN VOOR NIET DOOR EEN CTP GECLEARDE OTC-DERIVATENCONTRACTEN

OTC derivatentransacties die niet via een CTP dienen te worden gecleard (voor de clearingverplichting, zie punt 1 hiervoor) zijn onderworpen aan een aantal risico-inperkingstechnieken²⁴.

Het betreft de hierna volgende verplichtingen.

2.1 Tijdige bevestiging van de transactie

¹⁸ Beursgenoteerde derivaten worden, in tegenstelling tot OTC derivaten, de facto al via een CTP gecleard. De ontwerp MIFIR verordening voorziet nu ook expliciet dat derivatentrades gesloten op een gereglementeerde markt via een CTP moeten worden gecleard (art. 25 MIFIR).

¹⁹ Art. 4, 1, b EMIR. Hierop bestaat een uitzondering. De Commissie kan, in functie van de resterende looptijd van een contract, toch beslissen dat de clearingverplichting retroactief geldt, met als aanvangsdatum het tijdstip dat een bevoegde CTP-toezichthouder aan ESMA notificeerde dat zij de CTP vergunde om dat derivatencontract te clearen.

²⁰ Art. 5, 2, b EMIR.

²¹ Art. 6 EMIR. Het ESMA register is op het ogenblik van publicatie van deze mededeling nog niet beschikbaar. Voor verdere info, zie de ESMA website <http://www.esma.europa.eu/page/post-trading>.

²² Art. 5,2 EMIR.

²³ ESMA houdt op haar website <http://www.esma.europa.eu/page/post-trading> een regelmatig geüpdatete kalender met de aanvangsdata van de verplichtingen bij.

²⁴ Art. 11 EMIR.

OTC derivatencontracten dienen binnen de uiterlijk voorgeschreven termijn na de dag van de contractsluiting bevestigd te worden. De verplichting geldt voor elke tegenpartij. De voorgeschreven termijn is functie van het type van contract en van de hoedanigheid van de tegenpartijen, en wordt geleidelijk ingekort volgens de datum van de sluiting van het contract. De bevestiging dient zo mogelijk elektronisch te gebeuren²⁵.

Financiële tegenpartijen dienen over de noodzakelijke procedures te beschikken om op maandbasis het aantal niet-bevestigde OTC-derivatentransacties die meer dan vijf werkdagen uitstaan te registreren, en om hierover op verzoek van de bevoegde autoriteit verslag uit te brengen²⁶.

De verplichting geldt vanaf 15 maart 2013.

2.2 Dagelijkse waardering van de uitstaande contracten

Financiële tegenpartijen en niet-financiële tegenpartijen boven de clearingdrempel (zie hierna, onder punt 4) waarderen uitstaande contracten dagelijks tegen marktwaarde. Indien dat door de marktomstandigheden onmogelijk wordt gemaakt, wordt gebruikgemaakt van een betrouwbare en prudente waardering op basis van een modellenbenadering²⁷.

De verplichting geldt vanaf 15 maart 2013.

2.3 Reconciliëren van portefeuilles, comprimeren van portefeuilles en geschillenbehandeling

Reconciliëren van portefeuilles - Alle tegenpartijen dienen conform een overeenkomst hun OTC derivatenportefeuilles met elkaar - eventueel via een gekwalificeerde derde - te reconciliëren. De vereiste frequentie van de reconciliëring is functie van het aantal uitstaande contracten tussen de partijen en van hun hoedanigheid. Financiële tegenpartijen en niet-financiële tegenpartijen boven de clearingdrempel (zie hierna, onder punt 4) reconciliëren dagelijks vanaf 500 contracten, wekelijks vanaf meer dan 50 contracten, en altijd minstens per kwartaal. De overige tegenpartijen reconciliëren per jaar of per kwartaal vanaf 100 contracten²⁸.

De verplichting geldt vanaf 15 september 2013.

Comprimeren van portefeuilles - Alle marktpartijen die op een tegenpartij 500 of meer niet via een CTP geclearde OTC derivatentransacties hebben uitstaan dienen minstens twee maal per jaar de gepastheid te analyseren om de portefeuille van de uitstaande OTC-derivatencontracten te comprimeren (dit is, de multilaterale netting van contracten toe te passen), om het tegenpartijrisico te reduceren. Bij een conclusie dat het comprimeren niet

²⁵ Art. 11, 1, a) EMIR en zijn technische standaarden. Voor de precieze termijnen, zie art. 12, 1 en 2 van de gedelegeerde Verordening (EU) nr. 149/2013 van de Commissie van 19 december 2012 tot aanvulling van EMIR.

²⁶ Art. 12, 4 van de gedelegeerde Verordening (EU) nr. 149/2013 van de Commissie van 19 december 2012 tot aanvulling van EMIR.

²⁷ Art. 11, 2 EMIR en art. 16 van de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 149/213 van 19 december 2012.

²⁸ Art. 13 van de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 149/213.

passend is dient de marktpartij in staat te zijn een redelijke en geldige verklaring te verstrekken aan de (nationale) bevoegde toezichthouder²⁹.

De verplichting geldt vanaf 15 september 2013.

Geschillenbehandeling - Alle tegenpartijen dienen conform een overeenkomst procedures te hebben om geschillen inzake het bestaan of de waardering van OTC derivatencontracten en de uitwisseling van zekerheden ("collateral") op te lossen. Financiële tegenpartijen dienen geschillen boven de 15 miljoen euro die langer uitstaan dan 15 werkdagen verplicht te rapporteren aan hun bevoegde (nationale) toezichthouder³⁰.

De verplichting geldt vanaf 15 september 2013.

2.4 Uitwisseling van zekerheden ("collateral") en aanhouden van kapitaal

EMIR vereist risicobeheerprocedures voor een tijdige, nauwkeurige en passend gescheiden uitwisseling van zekerheden ("collateral") voor de uitstaande (bilaterale) posities van de OTC contracten die niet worden gecleard door een CTP en die hetzij zijn gesloten op of na 16 augustus 2012 voor zover het financiële tegenpartijen betreft, hetzij op of na de datum waarop de clearingdrempel wordt overschreden (zie hierna, onder punt 4) voor zover het niet-financiële tegenpartijen betreft³¹.

Intragroeptransacties zijn onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld van de vereiste om OTC derivatencontracten die niet zijn gecleard via een CTP tijdig, nauwkeurig en passend gescheiden te collateraliseren³². De vrijstelling vereist dat de nationaal bevoegde toezichthouder of toezichthouders na een voorafgaande inkennisstelling een positief besluit in die zin nemen³³.

Financiële tegenpartijen houden met het oog op het beheer van niet door een passende uitwisseling van zekerheden ("collateral") gedekte risico's in passende en evenredige mate kapitaal aan³⁴.

De finale technische standaarden met de niveaus en de categorieën zekerheden en scheidingsregelingen, alsook het kapitaalniveau dat nodig is, dienen nog te worden opgesteld door EBA-ESMA- EIOPA. De Commissie zal de ESA's mandateren nadat de BSCB-IOSCO marktconsultatie hierover is afgerond en BSCB en IOSCO hun eindrapport publiceren. De minimum niveaus voor de uitwisseling van zekerheden worden allicht gefaseerd ingevoerd, vanaf midden 2015³⁵.

²⁹ Art. 14 van de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 149/213.

³⁰ Art. 14 van de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 149/213.

³¹ Art 11,3 EMIR.

³² Zie art. 3 en art. 11, 5 tot en met 11,11 EMIR.

³³ Art 11, 5 tot en met art 11, 11 EMIR.

³⁴ Art. 11, 4 EMIR.

³⁵ ESMA, EBA en EIOPA consulteerden hierover de markt in een "joint discussion paper on draft regulatory technical standards on risk mitigation techniques for OTC derivatives not cleared by a CTP under the Regulation on OTC derivatives, CTP and trade repositories" van 6 maart 2012. Op wereldwijd niveau

3. RAPPORTAGEVERPLICHTING

3.1 Rapportageverplichting

De rapportage van alle derivatencontracten, ook van "niet -gestandaardiseerde" derivatentransacties of van niet-OTC transacties, wordt verplicht voor alle tegenpartijen. De rapportage van contracten kan gedelegeerd worden, onder meer aan een CTP³⁶.

De rapportage gebeurt uiterlijk de werkdag na de sluiting, wijziging of beëindiging van het contract.

De rapportageverplichting is van toepassing op elk contract dat is gesloten op of na 16 augustus 2012 of dat nog uitstond op die datum. Een aantal contracten zullen dus "retroactief" gerapporteerd dienen te worden (zie hierna, onder punt 3.2 - Aanvangsdatum van de rapportage).

De te rapporteren data omvatten tegenpartijgegevens en contract- en transactiegegevens.

Naast de eigenlijke transactiegegevens worden ook marktdata (waarderingsgegevens) gerapporteerd, en ook de bilateraal bij derivatentransacties uitgewisselde zekerheden ("collateral"), hetzij op transactiebasis hetzij op portefeuillebasis³⁷.

De rapportage dient te gebeuren in het voorgeschreven formaat dat is vastgelegd in een uitvoeringsverordening³⁸. De uitvoeringsverordening bepaalt ook de vereiste frequentie van de rapportage.

De rapportage gebeurt aan een transactieregister (trade repository - TR). Het transactieregister dient te zijn geregistreerd³⁹ of - indien buiten de EU gevestigd - erkend⁴⁰ door ESMA, en is onderworpen aan ESMA toezicht. Enkel indien voor een bepaalde derivatenklasse geen TR operationeel is, dient te worden gerapporteerd aan ESMA.

lanceerden het BCBS en IOSCO hierover twee marktconsultaties. De BCBS-IOSCO consultatiepaper "Consultative paper on margin requirements for non-centrally-cleared derivatives" (beschikbaar op <http://www.bis.org/publ/bcbs242.pdf>) stelt voor om een "initial margin"-verplichting (dus bovenop de uitwisseling van "variation margin") op te leggen vanaf een bepaalde minimumdrempel. Voor verdere info, zie <http://www.bis.org> of <http://www.iosco.org>.

³⁶ Art. 9 EMIR. Niet-financiële tegenpartijen onder de clearingdrempel dienen een aantal gegevens niet te rapporteren Zie art. 3,4 van Gedelegeerde verordening 148/1013 van 19 december 2012.

³⁷ Art. 9, 5 EMIR en Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 148/2013 van de Commissie van 19 december 2012 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad betreffende OTC-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters met technische reguleringsnormen inzake de minimale mate van gedetailleerdheid van de aan transactieregisters te rapporteren gegevens.

³⁸ Art. 9,6 EMIR en Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1247/2012 van de Commissie van 19 december 2012 tot vaststelling van technische uitvoeringsnormen met betrekking tot de formattering en de frequentie van de transactierapportage aan transactieregisters overeenkomstig Verordening (EU) nr. 648/2012.

³⁹ Art. 55 EMIR. Voor de overgangsregeling, zie art. 89, 7 en 8 EMIR.

⁴⁰ Art. 77 EMIR.

Marktdelnemers zijn vrij een TR te kiezen. ESMA onderhoudt een website die de vergunde transactieregisters lijst⁴¹.

De TR zal de marktdelnemers informeren via de publicatie van geaggregeerde posities per derivatenklasse. Daarnaast houdt de TR de data die het houdt ter beschikking van de bevoegde toezichthouders⁴².

Alle tegenpartijen hebben tenslotte de verplichting ten minste gedurende vijf jaar na de beëindiging van een contract een register bij te houden van alle derivatencontracten die zij hebben gesloten en van alle daarin aangebrachte wijzigingen⁴³.

3.2 Aanvangsdatum van de rapportageverplichting⁴⁴

De rapportageverplichting voor kredietderivaten en rentederivaten vangt aan 90 dagen na de registratie van een in de EU gevestigd transactieregister voor die derivatenklasse door ESMA.

Voor de overige derivatencontracten geldt als aanvangsdatum 90 dagen na de registratie van een in de EU gevestigd transactieregister voor die derivatenklasse, of 1 januari 2014 indien een transactieregister voor die derivatenklasse voor of op 1 oktober 2013 is geregistreerd.

Indien er op 1 juli 2015 geen TR geregistreerd is voor een bepaald derivatentype dan dient vanaf dan te worden gerapporteerd aan ESMA.

De aanvangsdata gelden voor de contracten die op de aanvangsdata nog steeds uitstaan. Contracten die niet langer uitstaan op de aanvangsdatum worden gerapporteerd binnen de drie jaar.

Tenslotte vangt de rapportage van de waarderingen en van de zekerheden ("collateral") eerst aan 180 dagen na aanvang van de rapportage van de betreffende OTC-derivatenklasse.

OVERZICHT VAN DE ONDERSCHIEDEN EMIR-VERPLICHTINGEN EN HUN AANVANGSDATUM

"EMIR" verplichting	Datum waarop de verplichting van toepassing wordt
CLEARINGVERPLICHTING Verplicht gebruik van CTP voor gestandaardiseerde OTC	De verplichtingen (voor wat betreft de categorieën van onderworpen OTC derivaten en de datum van

⁴¹ Art. 88, f EMIR. De ESMA-lijst met transactieregisters is op het ogenblik van publicatie van deze mededeling nog niet beschikbaar. Voor verdere info, zie de ESMA website <http://www.esma.europa.eu/page/post-trading>.

⁴² Art. 81 EMIR. Zie verder Gedelegeerde Verordening (EU) nr.151/2013 van 19 december 2012 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad betreffende OTC-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters met technische reguleringsnormen ter specificatie van de door transactieregisters te publiceren en beschikbaar te stellen gegevens en van operationele normen voor de aggregatie van, vergelijking tussen en toegang tot gegevens.

⁴³ Art. 9,2 EMIR.

⁴⁴ Art. 5 Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1247/2012 van de Commissie van 19 december 2012.

derivatentransacties (art 4 EMIR)		inwerkingtreding) zijn te specificeren. Dat gebeurt via goedkeuring van de technische reguleringsnorm door de Commissie op voorstel van ESMA. De clearingverplichting veronderstelt ook dat de CTP onder EMIR is vergund (wat vermoedelijk ten vroegste gebeurt in het vierde kwartaal van 2013). Naar verwachting zal de clearingverplichting niet ingaan voor het tweede kwartaal van 2014.
RISICO-INPERKINGSTECHNIEKEN voor niet door een CTP geclearde OTC derivatencontracten (art 11 EMIR)		
	Tijdige bevestiging van OTC derivatentransacties, (art 11, 1, a) EMIR), en de, Dagelijkse waardering van de contracten (art. 11, 2 EMIR)	15 maart 2013
	Reconciliëren van portefeuilles Comprimeren van portefeuilles Geschillenbehandeling (art 11, 1, b) EMIR)	15 september 2013
	Uitwisseling van zekerheden ("collateral") en kapitaalniveau voor niet door een CTP geclearde OTC derivatentransacties (art 11, 3 en 11,4 EMIR)	De finale technische standaarden met de niveaus en de categorieën zekerheden en scheidingsregelingen, alsook het kapitaalniveau dat nodig is dienen nog te worden opgesteld door EBA-ESMA- EIOPA. De Commissie zal de ESA's mandateren nadat de BSCB-IOSCO marktconsultatie hierover is afgerond en BSCB en IOSCO hun eindrapport publiceren. De minimum niveaus voor de uitwisseling van zekerheden worden allicht gefaseerd ingevoerd, vanaf midden 2015.

RAPPORTAGEVERPLICHTING Verplichte rapportage van derivatentransacties aan transactieregisters (trade repositories, TR) (art 9 EMIR)	Voor rentederivaten en kredietderivaten, 90 dagen na de registratie van een EU transactieregister; en, voor de overige derivaten, 90 dagen na de registratie en ten vroegste vanaf 1 januari 2014; telkens voor zover een transactieregister door ESMA is erkend voor de te rapporteren derivatenklasse
--	--

ESMA houdt op haar website⁴⁵ een regelmatig geüpdatete kalender met de aanvangsdata van de verplichtingen bij.

4. NIET-FINANCIËLE TEGENPARTIJEN BOVEN DE CLEARINGDREMPEL

Artikel 10 EMIR voorziet dat elke niet-financiële tegenpartij die posities in OTC-derivatencontracten inneemt die boven de clearingdrempel uitkomen:

- a) ESMA en de bevoegde autoriteit onmiddellijk daarvan in kennis dient te stellen;
- b) zich voor toekomstige contracten aan de clearingverplichting te onderwerpen indien de gemiddelde lopende positie over een periode van 30 werkdagen boven de drempel uitkomt, en
- c) alle relevante toekomstige contracten binnen vier maanden na de datum waarop zij onder de clearingverplichting komen te vallen dient te clearen via een CTP.

Een niet-financiële tegenpartij die onder de clearingverplichting is komen te vallen en die vervolgens tegenover de aangewezen autoriteit aantoont dat haar gemiddelde lopende positie over een periode van 30 werkdagen niet boven de clearingdrempel uitkomt, valt niet langer onder de clearingverplichting⁴⁶.

Bij de berekening van de posities houdt elke niet-financiële tegenpartij rekening met alle OTC-derivatencontracten die zijn gesloten door de niet-financiële tegenpartij of door andere niet-financiële entiteiten binnen de groep waartoe de niet-financiële tegenpartij behoort en waarvan niet objectief kan worden aangetoond dat ze risico's verminderen die rechtstreeks met de commerciële bedrijvigheid of de activiteiten betreffende het beheer van de kasmiddelen van de niet-financiële tegenpartij of van die groep verband houden⁴⁷.

⁴⁵ Zie op <http://www.esma.europa.eu/page/post-trading>.

⁴⁶ Art. 10.2 EMIR.

⁴⁷ Art. 10.3 EMIR en Hoofdstuk VII van Gedelegeerde verordening nr. 149/2013 van 19 december 2012.

Hoofdstuk VII van Gedelegeerde verordening nr. 149/2013 van 19 december 2012 legt de clearingdrempels vast per categorie van OTC derivatenklasse, als volgt: 1 miljard euro in bruto notionele waarde voor krediet- en voor equity derivaten, en 3 miljard voor interest-, voor FX-, en voor grondstoffen- en andere derivaten. Wordt de drempel voor één enkele derivatenklasse overschreden, dan dient elk nieuw OTC derivatencontract - ongeacht de derivatenklasse waartoe het behoort - via een CTP geclarend te worden.

NATIONAAL BEVOEGDE TOEZICHTHOUDER(S)

De EMIR verordening en zijn technische reguleringsnormen hebben directe werking. Het komt de Belgische wetgever toe de nationale bevoegde toezichthouder(s) voor de clearingverplichting, de risico-inperkingstechnieken voor niet door een CTP geclarende OTC-derivatencontracten en de rapportageverplichtingen aan te wijzen en de sancties vast te leggen die zullen gelden bij inbreuk.

De NBB en FSMA beogen met deze mededeling uitsluitend de aan EMIR onderworpen instellingen te informeren.

WETTEKSTEN EN DOCUMENTEN

- Verordening 648/2012 van 4 juli 2012 inzake OTC derivatentransacties, centrale tegenpartijen en transactieregisters ("EMIR" verordening) - Publicatieblad van de Europese Unie L201 van 27 juli 2012
- <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:201:0001:0059:NL:PDF>
- Gedelegeerde Verordeningen van de Commissie van 19 december 2012 bij Verordening 648/2012 van 4 juli 2012: - Publicatieblad van de Europese Unie L52 van 23 februari 2013
- <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:201:0001:0059:NL:PDF>
- <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2013:052:SOM:NL:HTML>

Zie specifiek de volgende gedelegeerde verordeningen:

- Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 148/2013 van de Commissie van 19 december 2012 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad betreffende OTC-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters met technische reguleringsnormen inzake de minimale mate van gedetailleerdheid van de aan transactieregisters te rapporteren gegevens;
- Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 149/2013 van de Commissie van 19 december 2012 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen betreffende indirecte clearingregelingen, de clearingverplichting, het openbaar register, toegang tot een handelsplatform, niet-financiële tegenpartijen, risico-inperkingstechnieken voor niet door een CTP geclarende OTC-derivatencontracten;
- Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 153/2013 van de Commissie van 19 december 2012 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot technische reguleringsnormen inzake vereisten voor centrale tegenpartijen.

- Uitvoeringsverordeningen van de Commissie van 19 december 2012 bij Verordening 648/2012 van 4 juli 2012 - Publicatieblad van de Europese Unie L352 van 21 december 2012
- <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2012:352:SOM:NL:HTML>

VERDERE INFORMATIE

De Europese Commissie publiceert een EMIR Frequently Asked Questions (in het Engels), beschikbaar op http://ec.europa.eu/internal_market/financial-markets/docs/derivatives/emir-faqs_en.pdf.

De Europese Autoriteit voor Effecten en Markten (European Securities and Markets Authority - ESMA) is in de eerste plaats bevoegd om eventuele richtsnoeren ter interpretatie van de EMIR bepalingen en de technische reguleringsnormen uit te vaardigen. Toelichtingen bij de verplichtingen die de EMIR verordening en zijn gedelegeerde verordeningen en uitvoeringsverordeningen instelt, en een tijdslijn betreffende de aanvangsdatum van de "EMIR"-verplichtingen, vindt U (in het Engels) op de ESMA website: <http://www.esma.europa.eu/page/post-trading>.

ESMA publiceert (in het Engels) ook een "EMIR Frequently Asked Questions", dat op regelmatige basis wordt geüpdatet. De versie van 4 juni 2013 van dit document is te vinden op: <http://www.esma.europa.eu/system/files/2014-682.pdf>

Voor verdere vragen kan U ook mailen naar de NBB (EMIR@nbb.be) en naar FSMA (EMIR@fsma.be of EMIR-notifications@fsma.be).

DISCLAIMER

Deze mededeling beoogt de betrokken marktpartijen een noodzakelijkerwijs vereenvoudigd overzicht te geven van de EMIR verplichtingen en van hun aanvangsdatum. Ze vervangt niet of vult op geen enkele wijze de verordening of zijn technische uitvoeringsnormen aan, en is enkel ter informatie.